

Aineloend

- 1 Taust
- 2 Mis on huvide konflikt?
- 3 EFSA sõltumatuskäsitluse põhimõtted
- 4 EFSA sõltumatuspoliitika põhijooned

1 Taust

Juunis 2024 kiitis EFSA juhatus heaks **uue sõltumatuspoliitika**, millega tõhustatakse veelgi viisi, kuidas haldab oma teadusekspertide ja kõigi spetsialistide huve, kellega teeb koostööd.

Uus poliitika tugineb EFSA viimase 20 aasta jooksul saadud kogemustele huvide haldamisel ning selle eesmärk on leida sobiv tasakaal selle vahel, et **kaasata parimaid eksperte** tegema EFSAGA koostööd, kuid samas **kaitsta EFSAt lubamatu mõjutamise eest**.

2 Mis on huvide konflikt?

„Mis tahes olukord, kus isikul on huvi, mis võib kahjustada tema suutlikkust tegutseda sõltumatult ja avalikes huvides seoses EFSAs tehtava tööga või mida võib mõistlikult pidada kahjustavaks“

3 EFSA sõltumatuskäsitluse põhimõtted

- Enne EFSAGA koostöö alustamist **peavad kõik eksperdid esitada huvide deklaratsioonid** eelmise viie aasta kohta.
- Ekspertid peavad **huvide deklaratsiooni ajakohastama** vähemalt kord aastas ja iga kord, kui tekib uus huvi või kui deklareeritud huvi muutub.
- EFSA vaatab huvide deklaratsioonid läbi, et tuvastada võimalikke huvide konflikte seoses eksperdi **kutsetegevuse ja finantshuvidega**.
- EFSA teeb ekspertide huvide deklaratsioonide valimile **iga-aastasi nõuetele vastavuse ja õigsuse kontrollid**.
- Kõik vastavusdeklaratsioonid **avaldatakse EFSA veebilehel**.
- **Välishindamisi või -auditeid** teevad Euroopa Kontrollikoda ja Euroopa Komisjoni siseauditi talitus.

4 EFSA sõltumatuspoliitika põhijooned

- Ekspertidel, kes **töötavad toidu- või söodatööstuses või vabaihendustes** või kellel on finantsinvesteeringuid, mis on seotud EFSA väljunditest mõjutatud ettevõtetega, on keelatud teha EFSAga koostööd.
- Kaheaastane **ooteaeg** paljude muude kutsehuvide korral, kui need kattuvad töö liigiga, mida ekspert teeb EFSA jaoks.
- Nõuded, et eksperdid peavad deklareerima **oma huvide finantsmõju** oma aastasissetulekule.
- Erasektorist **teadusuuringute rahastamine**, millest eksperdid saavad kasu, ei tohi ületada 25% nende teadusuuringute eelarvest, kui see on seotud EFSA tegevusega.
- Nõuded, et **liikmesriikide määratud partnerorganisatsioonidesse** (artikli 36 kohased organisatsioonid*) kuuluvate isikute suhtes kohaldatakse samu läbipaistvuse ja sõltumatuse nõudeid kui EFSA teadustöörühmade liikmete suhtes, kui nende tegevus on sama.
- EFSA tegevdirektor vaatab **juhatuse liikmete huvide deklaratsioonid** läbi ja võib võtta ennetusmeetmeid, kui vaja.
- Meetmed **sõltumatuseeskirjade rikkumise korral** kuni EFSA teadusrühmadest eemaldamiseni ja EFSAga tulevikus töötamise keelamiseni.
- **IT-vahendite** laialdane kasutamine huvide deklaratsioonide töötlemise hõlbustamiseks.

* <https://www.efsa.europa.eu/et/partnersnetworks/scorg>